

Dosarul nr. 2ra-814/21

Prima instanță: Judecătoria Chișinău sediul Centru (jud. A. Mardari)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. M. Anton, B. Bîrca, V. Cotorobai)

ÎNCHEIERE

26 mai 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul

Judecătorii

Ala Cobăneanu

Dumitru Mardari

Mariana Pitic

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Centrul Republican de Asistență Psihopedagogică

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Svetlanei Curilov împotriva Centrului Republican de Asistență Psihopedagogică cu privire la anularea ordinelor, repararea prejudiciului material și prejudiciului moral

împotriva deciziei din 5 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Centrul Republican de Asistență Psihopedagogică, admis apelul declarat de Svetlana Curilov, casată parțial hotărârea din 18 februarie 2020 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru și pronunțată în această parte o nouă hotărâre

constată:

La 17 iunie 2019, Svetlana Curilov a depus cerere de chemare în judecată împotriva directorului interimar al Centrului Republican de Asistență Psihopedagogică, Virginia Rusnac cu privire la anularea ordinelor, repararea prejudiciului material și prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii a invocat că la 3 aprilie 2019 a mers în deplasare de serviciu, iar la întoarcere șoferul Alexandru Donciu a ignorat solicitarea de a opri la intrarea în orașul Chișinău, nu s-a conformat rigorilor prestabilite de a reveni la sediul Centrului Republican de Asistență Psihopedagogică din bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 169 mun. Chișinău pentru debarcare.

A menționat că, pe parcursul deplasării, șoferul a manifestat un comportament inadecvat, nu vorbea, nu răspundea la întrebări, i-a purtat prin oraș îndelung, fără explicații.

Fiind în stare acută de stres, dânsa a reacționat emotiv, iar la 5 aprilie 2019, șoferul Alexandru Donciu s-a plâns directorului.

Astfel, la solicitarea directorului interimar din 15 aprilie 2019, dânsa a făcut o explicație pe seama plângerii lui Alexandru Donciu din 5 aprilie 2019, pe care a prezentat-o la 19 aprilie 2019, dar, anterior, la 17 aprilie 2019, a depus și o cerere cu referire la comportamentul șoferului Alexandru Donciu, din 3 aprilie 2019, solicitând explicații și măsurile întreprinse în acest sens.

La 22 aprilie 2019, a depus o cerere cu solicitarea de a explica dacă a fost verificată starea de sănătate a șoferului Alexandru Donciu în ziua plecării în deplasare și anume la 3 aprilie 2019, și care a fost modalitatea examinării și rezultatele acesteia.

Ulterior, la 24 aprilie 2019, dânsa a plecat în concediu de boală, apoi în concediu anual de odihnă până la 17 mai 2019, iar la serviciu a revenit la 20 mai 2019.

A comunicat că ordinul nr. 09-p din 22 mai 2019 cu privire la aplicarea sancțiunii disciplinare i-a fost adus la cunoștință la 24 mai 2019, la fel și răspunsurile la cererile depuse anterior.

Astfel, a considerat că a avut loc un management defectuos în sensul cercetării unui incident de muncă, cu încălcarea legislației în vigoare și anume a prevederilor art. 206 alin. (1), 208 și 210 alin. (1) lit. a) Codul muncii, în urma căruia i-a fost aplicată o sancțiune vădit ilegală, în lipsa săvârșirii unei fapte care ar constitui o abatere disciplinară.

Totodată, a declarat că această sancțiune, aplicată pe nedrept, îi lezează reputația profesională și îi aduce pierderi salariale, din care motiv la 27 mai 2019 a înaintat o cerere către directorul interimar Virginia Rusnac cu solicitarea anulării ordinului nr. 09-p din 22 mai 2019 cu privire la aplicarea sancțiunii disciplinare, întemeindu-și cererea pe prevederile art. 211 alin. (2) Codul muncii, la care nu a primit răspuns.

Iar la 5 iunie 2019, i-a fost adus verbal la cunoștință că cererea nu este acceptată și i-a fost prezentat un alt ordin cu nr. 24-c din 5 iunie 2019 cu privire la modificarea ordinului nr. 14-c din 24 aprilie 2019 cu privire la stabilirea sporului pentru performanță prin care i se modifică calificativul final în urma evaluării din 4,00 puncte în 0,00 puncte, sporul de performanță se modifică din 10 % în 0 %.

A remarcat că ordinul nr. 24-c din 5 iunie 2019, este emis din rea voință, dar cu multă incompetență, fiind pedepsită repetat prin anularea performanțelor pentru o perioadă de timp (ianuarie, februarie, martie 2019), care precedă data presupusei încălcări disciplinare (3 aprilie 2019).

Astfel, având calificativul cel mai înalt de apreciere a performanței pentru aceste luni, directorul interimar Virginia Rusnac îl egalează cu zero, declarând că o sancțiune disciplinară duce implicit, conform prevederilor Codului muncii, la neachitarea stimulărilor respective, dar aprecierea performanței nu are cum să fie anulată.

Prin urmare, i-a fost aplicată o a doua sancțiune, contrar prevederilor art. 206 alin. (4) Codul muncii, potrivit căreia pentru aceeași abatere disciplinară nu se poate aplica decât o singură sancțiune.

A solicitat admiterea acțiunii, anularea ordinului nr. 09-p din 22 mai 2019 cu privire la aplicarea sancțiunii disciplinare, emis de Virginia Rusnac, director interimar al Centrului Republican de Asistență Psihopedagogică, anularea ordinului nr. 24-c din 5 iunie 2019 cu privire la modificarea ordinului nr. 14-c din 24 aprilie 2019 cu privire la stabilirea sporului pentru performanțe, emis de Virginia Rusnac, director interimar al Centrului Republican de Asistență Psihopedagogică, repararea prejudiciului material în suma acumulată lunar a sporului de performanță începând cu data emiterii ordinului nr. 24-c din 5 iunie 2019 cu privire la modificarea ordinului nr. 14-c din 24 aprilie 2019 cu privire la stabilirea sporului pentru performanțe și până în prezent, repararea prejudiciului moral în mărimea stabilită de instanța de judecată.

La 10 iulie 2019, Svetlana Curilov a depus cerere de chemare în judecată concretizată împotriva Centrului Republican de Asistență Psihopedagogică, prin care a solicitat anularea ordinului nr. 09-p din 22 mai 2019 cu privire la aplicarea sancțiunii disciplinare, emis de Centrul Republican de Asistență Psihopedagogică, anularea ordinului nr. 24-c din 5 iunie 2019 cu privire la modificarea ordinului nr. 14-c din 24 aprilie 2019 cu privire la stabilirea sporului pentru performanțe, emis de Centrul Republican de Asistență Psihopedagogică, repararea prejudiciului material în suma acumulată a sporului de performanță pentru luna iunie 2019, începând cu 5 iunie 2019, data emiterii ordinului nr. 24-c cu privire la modificarea ordinului nr. 14-c din 24 aprilie 2019 cu privire la stabilirea sporului pentru performanțe, în sumă de 812 de lei și repararea prejudiciului moral în mărime de 20 000 de lei.

Prin hotărârea din 18 februarie 2020 a Judecătorei Chișinău sediul Centru, a fost admisă acțiunea parțial.

A fost anulat ordinul emis de Centrul Republican de Asistență Psihopedagogică nr. 09-p din 22 mai 2019 cu privire la aplicarea sancțiunii disciplinare sub formă de avertisment Svetlanei Curilov.

A fost anulat ordinul emis de Centrul Republican de Asistență Psihopedagogică nr. 24-c din 5 iunie 2019 cu privire la modificarea ordinului nr. 14-c din 24 aprilie 2019 cu privire la stabilirea sporului pentru performanță.

A fost încasată din contul Centrului Republican de Asistență Psihopedagogică în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 200 de lei.

În rest, a fost respinsă acțiunea ca neîntemeiată.

În susținerea soluției emise, prima instanță a reținut că schimbul de replici avut între reclamanta Svetlana Curilov și angajatul Alexandru Donciu nu are la bază careva tratament discriminatoriu, iar conflictul urmează a fi calificat ca un conflict interpersonal care urma a fi apreciat ca atare prin prisma unei posibile utilizări a unui limbaj licențios, însă, nu ca fiind un tratament discriminatoriu.

Astfel, prima instanță a conchis că ordinului nr. 09-p din 22 mai 2019, prin care Svetlanei Curilov i-a fost aplicată sancțiune disciplinară sub formă de avertisment, a fost emis cu încălcarea normelor Codului muncii și urmează a fi anulat.

Având în vedere că ordinul directorului interimar al Centrului Republican de Asistență Psihopedagogică nr. 24/c din 5 iunie 2019 este în totalitate bazat pe consecințele generate de ordinul nr. 09-p din 22 mai 2019 prin care Svetlanei Curilov i-a fost aplicată sancțiune disciplinară sub formă de avertisment, fapt care este menționat și în conținutul ordinului, prima instanță a ajuns la concluzia că urmează a fi anulat și ordinul nr. 24/c din 5 iunie 2019, acesta fiind lipsit de temei juridic din momentul anulării ordinului de aplicare a sancțiunii disciplinare.

Reieșind din prevederile art. 16 alin. (4) din Legea privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar, a considerat prima instanță că urmează a fi respinsă solicitarea reparării prejudiciului material în mărime de 812 de lei.

Cu referire la netemeinicia cerinței din acțiune privind repararea prejudiciului moral, prima instanță a conchis că însăși anularea ordinelor contestate reprezintă prin sine o satisfacție morală echitabilă, care vine să acopere disconfortul cauzat prin tragerea la răspundere disciplinară și anularea sporului salarial.

Prin decizia din 5 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de Centrul Republican de Asistență Psihopedagogică, admis apelul declarat de Svetlana Curilov, casată parțial hotărârea din 18 februarie 2020 a Judecătorei Chișinău sediul Centru în partea respingerii pretenției privind repararea prejudiciului material și moral și în partea compensării cheltuielilor de judecată și în această privință pronunțată o nouă hotărâre, prin care a fost admisă pretenția înaintată de Svetlana Curilov împotriva Centrului Republican de Asistență Psihopedagogică cu privire la repararea prejudiciului material și parțial pretenția privind repararea prejudiciului moral.

Au fost încasate din contul Centrului Republican de Asistență Psihopedagogică în folosul Svetlanei Curilov prejudiciul material cauzat, manifestat prin neachitarea sporului pentru performanță în sumă de 812 de lei și dauna morală în sumă de 7 000 de lei.

A fost scutit Centrul Republican de Asistență Psihopedagogică de la plata taxei de stat, de la plata căreia a fost scutită reclamanta Svetlana Curilov prin lege la depunerea cererii de chemare în judecată și a cererii de apel.

În rest, a fost menținută hotărârea primei instanțe.

Întru consolidarea soluției adoptate, instanța de apel a conchis cu privire la corectitudinea soluției date de prima instanță privind anularea ordinului de sancționare disciplinară emis în privința Svetlanei Curilov și, corespunzător, a ordinului de modificare a sporului la salariu acordat ultimei, deoarece cel de al doilea ordin a fost emis exclusiv în baza ordinului de sancționare.

Totodată, instanța de apel a apreciat incorectitudinea, parțială, a soluției date de prima instanță în partea respingerii pretențiilor privind repararea prejudiciului material și prejudiciului moral.

Astfel, instanța de apel a constatat că Svetlana Curilov a prezentat probe, care au fost acceptate și admise de prima instanță ca fiind relevante, utile și pertinente cauzei, prin care a demonstrat că urmare a sancționării incorecte și contrare legii, angajatorul a modificat ordinul privind plata sporului la salariu.

Respectiv, sporul la salariu pentru perioada iunie - august 2019, în sumă de 812 de lei, urmează a fi încasat din contul angajatorului, deoarece acesta nu a fost achitat doar și exclusiv a emiterii ordinului de sancționare a angajatului Svetlana Curilov.

Cu referire la prejudiciul moral, instanța de apel a evidențiat că în situația în care s-a produs încălcarea, modul în care au acționat părțile în litigiu, circumstanțele și împrejurările premergătoare adoptării ordinului ilegal de sancționare disciplinară și de anulare a sporului de performanță, cuantumului pretins de Svetlana Curilov este unul excesiv și exagerat și nu corespunde situației constatate, urmare a cărui fapt prejudiciul moral urmează a fi reparat în echivalent bănesc într-un cuantum mai mic decât cel pretins de parte, în sumă de 7 000 de lei, aceasta fiind una suficientă și echitabilă.

La 25 martie 2021, Centrul Republican de Asistență Psihopedagogică a declarat recurs împotriva deciziei din 5 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, în partea admiterii pretențiilor Svetlanei Curilov, cu emiterea unei noi hotărâri prin care cererea de chemare în judecată înaintată de Svetlana Curilov să fie respinsă în partea pretențiilor privind anularea ordinului nr. 09-p din 22 mai 2019, anularea ordinului nr. 24-c din 5 iunie 2019, repararea prejudiciului material și să fie scoasă de pe rol în partea pretenției privind repararea prejudiciului moral, precum și obligarea Svetlanei Curilov de a compensa din contul său cheltuielile de asistență juridică suportate de Centrul Republican de Asistență Psihopedagogică în prima instanță, în instanța de apel și în instanța de recurs.

În susținerea recursului a invocat dezacordul cu actele judecătorești recurate, deoarece instanțele de judecată ierarhic inferioare au apreciat arbitrar probele și au interpretat eronat unele prevederi legale.

Astfel, scopul ordinului nr. 09-p din 22 mai 2019 cu privire la aplicarea sancțiunii disciplinare, a fost anume de a disciplina persoana care a admis încălcarea unor obligații de muncă în raporturile de colegialitate, iar textul acestui ordin a fost perfectat în vederea atingerii acestui scop, cu respectarea procedurii reglementate de Codul muncii și a garanțiilor conferite Svetlanei Curilov de acest cod.

A reiterat că Svetlana Curilov a fost sancționată în procedura disciplinară pentru o faptă disciplinară și nu pentru o faptă de discriminare.

Chiar dacă Centrul Republican de Asistență Psihopedagogică nu a făcut o analiză structurată a faptei Svetlanei Curilov prin prisma componenței unei fapte de discriminare (conform modului reglementat de Legea nr. 121/2012 cu privire la asigurarea egalității) acest fapt nu exclude componența disciplinară a faptei (conform modului reglementat la art. 201 - 211¹ Codul muncii).

Aprecierea arbitrară de către prima instanță și instanța de apel a plângerii lui Alexandru Donciu din 5 aprilie 2019, a explicațiilor Marinei Guțu din 22 aprilie 2019, a explicațiilor Tatiane Lungu din 24 aprilie 2019, a explicațiilor Svetlanei Curilov din 19 aprilie 2019 și a ordinelor nr. 09-p din 22 mai 2019 și nr. 24-c din 5 iunie 2019, au dus la soluționarea greșită a cauzei.

A considerat că decizia instanței de apel în partea prin care s-a dispus achitarea prejudiciului moral din contul Centrului Republican de Asistență Psihopedagogică în sumă de 7 000 de lei, este una ilegală din considerentul aprecierii arbitrare a materialului probator.

A accentuat că fapta imputată Svetlanei Curilov și anume fapta de utilizare în public, în proces de exercitare a funcției deținute, a termenilor discriminatorii referitor la starea de sănătate mintală a lui Alexandru Donciu, este contrară normelor prevăzute la art. 9 alin. (2) lit. c) - d²) Codul muncii, precum și principiilor de activitate ale Centrului Republican de Asistență Psihopedagogică prevăzute la pct. 6 lit. c) din Regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea Centrului Republican de Asistență Psihopedagogică, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 732/2013.

Având în vedere prevederile art. 211 alin. (3) Codul muncii și art. 15 alin. (4) din Legea nr. 270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar, a evidențiat că salariatului sancționat disciplinar nu i se acordă niciun fel de stimulare (fie sub formă de premiu sau spor, fie sub orice altă formă de mulțumire) pe perioada de acțiune a sancțiunii disciplinare.

La 17 mai 2021, Svetlana Curilov a depus referință la recursul declarat de Centrul Republican de Asistență Psihopedagogică, solicitând respingerea recursului.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Din materialele dosarului rezultă că copia deciziei recurate a fost expediată la 10 februarie 2021 la adresa electronică a recurentului, fapt ce se confirmă prin extrasul din poșta electronică anexat la actele cauzei (f. d. 234 vol. I).

Astfel, se constată că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 25 martie 2021 în termenul legal.

Examinând temeiurile recursului declarat de Centrul Republican de Asistență Psihopedagogică, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul drept inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Centrul Republican de Asistență Psihopedagogică, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Distinct de aceste constatări, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII CPC, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) CPC, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 CPC, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr. 26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că recursul declarat de Centrul Republican de Asistență Psihopedagogică urmează a fi considerat ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 433 lit. a), 440 alin. (1) CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Centrul Republican de Asistență Psihopedagogică.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Dumitru Mardari

Mariana Pitic